

Školní kurikulum

Rámcový vzdělávací program,
školní vzdělávací program

Výchovně vzdělávací cíl

- Výsledná úroveň změn v chování a jednání člověka projevující se v určitém výkonu, kterého má být v procesu výchovy a vzdělávání dosaženo za kratší či delší časovou jednotku.
- Najdeme je ve vzdělávacím programu.

Kurikulum

- Vzdělávací program, projekt, plán
- Průběh studia a jeho obsah
- Obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, její plánování a hodnocení

Význam pojmu

- Před rokem 1989 nebyl používán
- Jeho zavedení má význam pro komplexní řešení cílů, obsahu, metod, způsobů organizace a hodnocení školního vzdělávání
- Tyto problémy byly vztahovány ke konceptům *učební osnovy, učební plán, obsah vzdělávání, učivo*, které však nepokrývají komplexní význam pojmu *kurikulum*

Formy kurikula 1/2

- Formální kurikulum
 - Komplexní projekt cílů, obsahu, prostředků a organizace vzdělávání, jeho realizace ve vzdělávacím procesu a předepsané způsoby kontroly a hodnocení výsledků (ŠVP)
- Neformální kurikulum
 - Aktivity a zkušenosti vztahující se ke škole, mimořádné a mimoškolní akce organizované školou
- Základní kurikulum
 - Dokument stanovující obecné požadavky státu na jehož základě mohou jednotlivé školy vytvářet svá školní kurikula přizpůsobená specifikům školy a regionu (RVP)

Formy kurikula 2/2

- Skryté kurikulum
 - Zkušenosti žáků v reálném životě školy, které nejsou postižitelné ve vzdělávacích programech
- Zamýšlené kurikulum
 - plánované
- Realizované kurikulum
 - probrané
- Dosažené kurikulum
 - Učivo osvojené žáky

Vzdělávací program

- Dokument, který stanovuje podmínky vzdělávání, tj. cíle, obsah, vzdělávací plán, metody
- Dříve pouze státem vydávaný a schvalovaný dokument, dnes školní vzdělávací programy

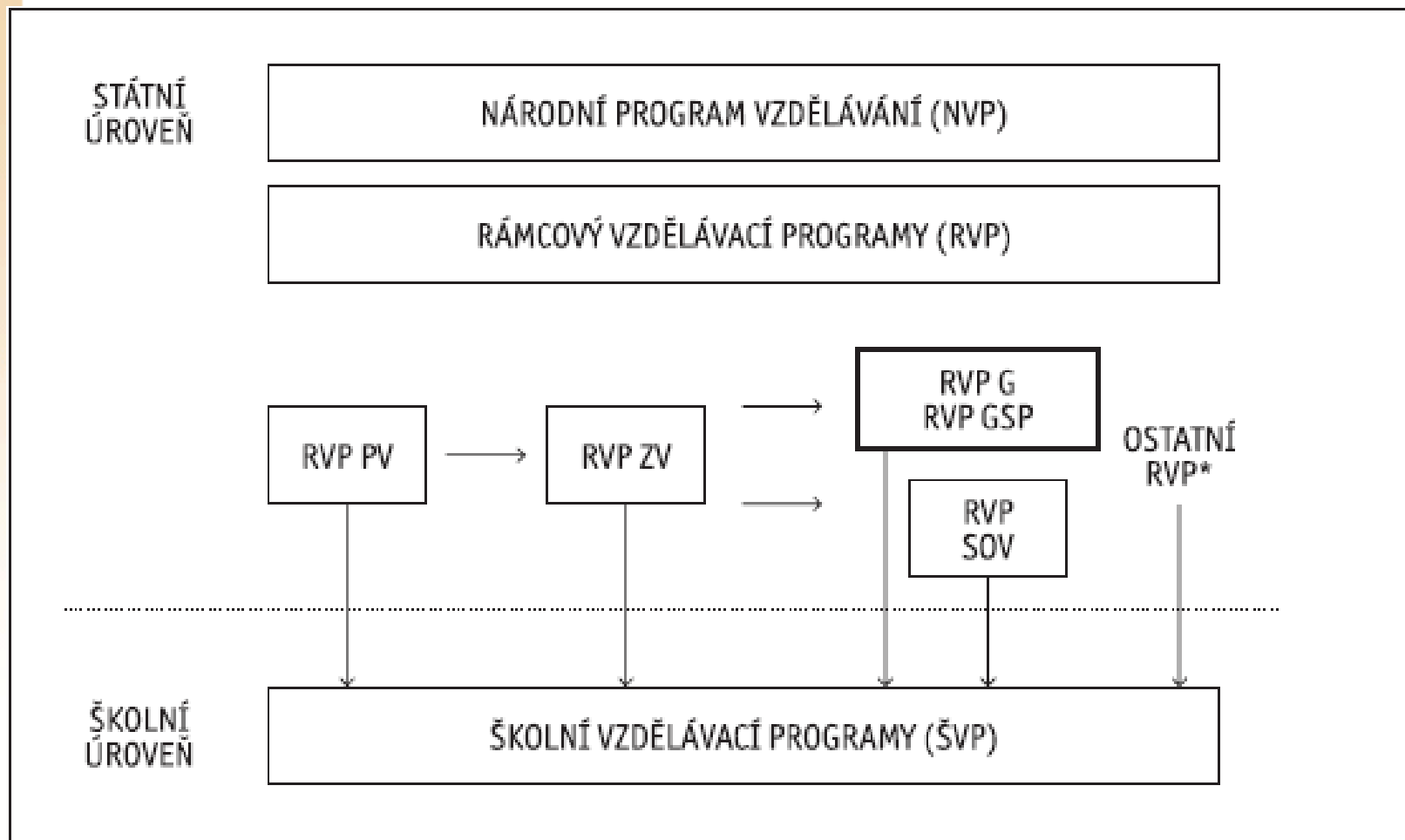

Podle stupně školy

- Základní školy
 - Základní škola
 - Obecná škola
 - Národní škola
- Střední školy
 - Vzdělávací program pro gymnázia
 - VP pro jednotlivé typy škol

Vzdělávací programy podle zákona 561/2004

Rámcový vzdělávací program pro gymnázia

- Vydán Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 24. července 2007
- Platný text je uveřejněn ve Věstníku MŠMT
- Tiskem vyšel ve Výzkumném ústavu pedagogickém v Praze pod ISBN 978-80-87000-11-3

RVP G – ŠVP

- Co obsahuje RVP G?
 - http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf
- Příklad ŠVP (Gymnázium Brno, třída Kapitána Jaroše 14)
 - <http://www.jaroska.cz/files/svp/osmilete-vseobecne-2009.pdf>
- Manuál tvorby ŠVP
 - http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/Manual_G.pdf

RVP pro odborné vzdělávání

- Na tvorbě spolupracuje Výzkumný ústav pedagogický v Praze s Národním ústavem odborného vzdělávání
- Složité – 800 oborů, snaha snížit počet na cca 275 obecněji definovaných oborů

RVP OV

- Postupně se vydávaly RVP pro jednotlivé obory
- Př. řezník - uzenář
 - <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%202956H01%20Reznik%20uzenar.pdf>
- Vycházely v letech 2007 – 2010; v 1. vlně 63 oborů, ve 2. vlně 82 oborů, ve 3. vlně 82 oborů a ve 4. (poslední) vlně 49 oborů
 - <http://www.nuov.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>

Cíle vzdělávání v RVP G

- vybavit žáky klíčovými kompetencemi na úrovni, kterou předpokládá RVP G;
- vybavit žáky širokým vzdělanostním základem na úrovni, kterou popisuje RVP G;
- připravit žáky k celoživotnímu učení, profesnímu, občanskému i osobnímu uplatnění.

Klíčové kompetence

- soubor požadavků na vzdělávání, zahrnující podstatné vědomosti, dovednosti a schopnosti univerzálně použitelné v běžných pracovních a životních situacích;
- jako cílová kategorie jsou kompetence podstatným východiskem pro stanovení vzdělávacího obsahu i podmínek vzdělávání v pedagogických dokumentech

Klíčové kompetence v gymnaziálním vzdělávání

- soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě
- patří k nim kompetence
 - k učení,
 - k řešení problémů,
 - komunikativní,
 - sociální a personální,
 - občanská,
 - k podnikavosti.

- Úroveň klíčových kompetencí v RVP G představuje žádoucí stav, ke kterému se mají všichni žáci na základě svých individuálních předpokladů postupně přibližovat.
- Vzhledem k tomu, že schopnosti žáků a jejich osobní dispozice jsou velmi různé, by učitelé měli poměřovat dosaženou úroveň kompetencí osobním pokrokem každého žáka a jeho individuálními možnostmi.
- Další rozvíjení klíčových kompetencí by se mělo stát u každého jedince celoživotním procesem.

- Soubor klíčových kompetencí nabízí pedagogům poměrně jasnou představu, kam směřovat, oč usilovat.
- Slouží především **k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření** (na úrovni rámcové, popř. i školní).

Obsah vzdělávání

- Ty výsledky lidského poznání, které odpovídají potřebám společnosti a možnostem a potřebám žáků.
- Při vyučování vystupuje jako **učivo** nebo jinými slovy **učební látka**.
- Dělí se na jednotlivé vyučovací předměty, jejichž základem jsou příslušné vědy.

- Odpověď na otázku čemu učit dává směr a náplň vzdělávacímu procesu, konkretizuje obecné cíle pro učební aktivity žáků i vyučovací postupy učitele, je východiskem při hodnocení dosažených výsledků žáka, učitele i celé školy.
- V obsahu vzdělávání se konkretizuje pojetí vzdělávání, jak je chápáno, vytyčováno a formulováno v dané konkrétní společnosti.

- Závisí na vyspělosti společnosti – rychlý rozvoj, velké množství informací, které by si měli žáci osvojovat – nutná redukce.
- **Materiální a formální vzdělávání**
 - materiální – důraz na vědomosti,
 - formální – důraz na rozvoj osobnosti – snad dnešní české školství.

Učivo

- Didakticky uspořádaný věcný obsah vzdělávání vyjádřený souborem požadavků na učení žáků a jeho výsledky v podobě úloh, které mají žáci zvládnout, v podobě vědomostí, dovedností, hodnot, postojů a vztahů, které si při tom mají osvojit.

Obsah vzdělávání v RVP G

- Vymezení **očekávaných výstupů** a **učiva** na úrovni vzdělávacích oborů, který je dále rozpracováván na úrovni **školních vzdělávacích programů**

Vzdělávací obsah v RVP

- Očekávané výstupy
 - jsou ověřitelné, prakticky zaměřené, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném životě;
 - vymezují úroveň, které mají všichni žáci prostřednictvím **učiva** dosáhnout;
 - jsou stanoveny závazně
- Učivo
 - je strukturováno do tematických okruhů (témat, činností);
 - je chápáno jako prostředek pro dosažení **očekávaných výstupů**, tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu;
 - je závazné pro tvorbu ŠVP

Z čeho studovat

- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
 - http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003.

Úkol č. 7

- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Dostupný online:
http://www.msmt.cz/uploads/soubory/PDF/RVPG_2007_06_final.pdf
- Beran, J., Mareš, J., Ježek, S. Rezervované postoje učitelů k dalšímu vzdělávání jako jeden z rizikových faktorů kurikulární reformy. *Orbis scholae*, 2007, roč. 2, č. 1, s. 111–131. (on-line)

